

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY i LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9mk. 00 fen. za oddzielnie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesowane codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rekopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za wiersz nettofowy jednorazopłatowy na I kol. i mk. 50 fenigów, na II i III kol. 75 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Paan Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 5

O muzeum etnograficzne w Częstochowie.

Królestwo Polskie nie posiada dotychczas swoich zbiorów etnograficznych, któreby nie tylko pozwoliły nam zapoznać się z własną wytwórczością ludową, lecz również ocenić ją krytycznym okiem i w razie potrzeby ulepszyć. A jednak rzecz to nie małej wagi i warto się bliżej nad nią zastanowić.

Być może — nie jeden z czytelników wyrazi swój sąd w tej sprawie, jak o rzeczy przedwcześnie wobec innych ważniejszych spraw doby bieżącej. Głóż zgodzić się należy z faktem, że każda sprawa stać się może aktualną, o ile zostanie wyświetloną z punktu widzenia potrzeb kraju i jego mieszkańców, a za taką uważam sprawę muzeum etnograficznego.

Jeśli nie będziemy traktowali sprawy muzeum etnograficznego jako pewnego tylko rodzaju atrakcji dla danej okolicy, lub jako, do pewnego stopnia, przedsiębiorstwa dochodowego, a natomiast jako szkołę dla przemysłu ludowego, jako wzór do czerpania tematu, dla całego odłamu społeczeństwa nie wyzyskanego jeszcze na tem polu dorobku narodowego, to ważność tej sprawy uznamy za nagłą, a nawet raczej za spóźnioną, aniżeli przedwczesną.

Dotychczas przemysł ludowy dla nas był prawie nieznanym, a przynajmniej jego rozmiary prawie zupełnie nie wpływały dodatnio na nasz bilans handlowy. Natomiast rynki nasze były stale zasilane przez Rosję i państwo niemieckie — i to w reżimach bardzo pokafnych. A to najlepszym może służyć dowodem, jak sprawa ta traktowana jest u naszych sąsiadów.

Pozostawianie nadal w podobnej bierności byłoby czynem dla nas karygodnym.

Każd niemiecki wydaje miliony rok rocznie na popieranie przemysłu drobnego i w tym celu otwiera niezliczoną ilość szkół w całym kraju, stwarza dziesiątki tysięcy instruktorów w tej branży i niemal w każdym większym mieście zakłada bogate i zasobne muzea, to też nie dziwnego, że przemysł ten doprowadzone tam do perfekcji i że nie tylko zaspakaja on własne zapotrzebowania, lecz jest również reprezentowanym na wszystkich rynkach światowych, dając państwu swemu miljardy marek rocznego dochodu.

Inaczej rzecz przedstawiała się w Rosji przedwojennej. Rząd rosyjski bardzo mało opiekował się nawet swoim rodzimym przemysłem ludowym, a jednak pomimo to przemysł ten powstał samorzutnie i wzrósł do takich potężnych rozmiarów, że stał się prawie drugą naturą rosyjskiego „muzyka” i w ostatnich czasach coraz częściej zaczął przechodzić w stadium wielkiego prze-

mysłu. Przykładów takich, jak: Morozowy, Ponomarewy, Zawiałowy i inni dałoby się już na setki i tysiące zliczyć, a przecież ludzie ci zaczęli pracować w małych warsztatach — samorzutnie. „Kustarny promysiel” w Rosji — to jeden może atut godzien uznania i uwagi. Przemysł ten utrzymał w kraju kilka milionów bezrolnych i setki tysięcy matorolnych rąk roboczych i choć w części wypełnił budżet krajowy, czego nie dokonał słabo rozwinięty przemysł wielki.

A u nas! Setki tysięcy bezrolnych i matorolnych emigrują rok rocznie na obczyznę, ogalając kraj z rąk roboczych, przez co wytwarzają jaknajniekorzystniejsze warunki dla postępu i kultury.

Czyż nie jest wobec tego gwałtowna potrzeba wyszukania dla nich warunków pracy i zarobkowania, a krajowi zaoszczędzenia kilku milionów rubli rocznie wywożonych poza granice kraju?..

I w ten czas daje nam się odczuć brak muzeów etnograficznych i szkół rękodzielniczych. Te dwie placówki dadzą nam możliwość wyszkolenia całego zastępu instruktorów, one dopiero stać się mogą zaczątkiem skromnym tego wielkiego dzieła.

Czas nagli a sprawa poruszona w niniejszym artykule nie da się uskutecznić ani w ciągu roku, ani w ciągu dwóch lat. Na to potrzeba poświęcić lata pracy, badań i poszukiwań.

Więc nie odkładajmy sprawy tej na jutro, gdyż ono mieć się czasem potrafi na nas samych!

Twórzmy muzeum i twórzmy szkołę!

Narazie możemy myśleć o jednym przynajmniej muzeum, ale otwierajmy go tam, gdzie się koncentruje ludność całej Polski. Miejscem takim jest Częstochowa przez swą Jasną Górę.

Nie przerażajmy się ogromem pracy przy urzeczywistnieniu tego projektu, bo kraj sam uzna jego potrzebę i wszystkie instytucje kulturalne przyjdą nam z pomocą w urzeczywistnieniu jego. Pomocą nam duchowieństwo, nauczycielstwo ludowe, pomocą także instytucje, jak kółka rolnicze, towarzystwa krajoznawcze, sportowe i poszczególnie jednostki opytowane duchem obywatelskim. Pomocą nam lud wiejski, byleby umiejętnie doń trafić można. I dlatego należy stworzyć komitet z ludzi chętnych i wytrwałych, którzy sami zgłoszą swój akces do tej pracy, poruszają wszystkie ogniwa w kraju; a jestem najmocniej przekonany, że dzieło raz zaczęte wyda z czasem pożądaną rezultat, tem więcej, że i sama praca w tym kierunku jest bardzo przyjemną i urozmaiconą.

Nawet i z moralnej strony muzeum tego rodzaju jest nie mniej pożądaną placówką, gdyż pozwoli nam wykształcić i uszlachetnić nasz polski styl narodowy, którego dotychczas jakby nam brak było.

Nie dziś, to jutro, a sprawa muzeum etnograficznego musi się stać u nas aktualną, więc lepiej przystąpmy do niej dziś, bo i tak już jesteśmy o całe lata spóźnieni.

Kończąc ten artykuł w ogólnych zarysach zaznaczam, iż jestem w możności udzielenia osobom interesującym się tą sprawą statystycznych danych dotyczących się rozwoju przemysłu ludowego w Rosji w latach przedwojennych, oraz pobieżnej wzmianki o muzeach za granicą.

Bylbym rad niezmiernie, ażeby jaknajszersze grono czytelników mogło się obszerne w poruszonej przez mnie kwestii wypowiedzieć, z czego możnaby skonkretyzować wniosek o dalszych w tej sprawie zabiegach.

Częstochowa, 27—4—18.

L. Nieprzecki.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi (dnia 26 kwietnia): Zachodni teren walk.

Natarcia armji generała Sixt von Arnim na Kemmel uwiecznione zostało całkowicie powodzeniem.

Góra Kemmel panująca nad równiną fiandryjską, jest w naszym posiadaniu!

Po silnem działaniu ogniem artylerji piechota generałów Siegera i von Eberharda ruszyła wczoraj rano naprzód. Dywizje francuskie w obrębie wojsk angielskich, którym powierzono obronę Kemmel, oraz przylegające do nich pod Wytschaete i Drancoeter wojska angielskie zostały wyparte ze swoich stanowisk.

Wielkie wyrwy leżące pod St. Eloi, oraz sama miejscowość, są wzięte. Zdobyto liczne domy betonowe i obwarowane dwory, położone na terenie bojowym.

Wojska pruskie i bawarskie wzięły szturmem wieś i górę Kemmel. Pod osłoną artylerji, która pospiesznie przybyła pomimo trudnego terenu, dotarła piechota w wielu miejscach aż do strumienia Kemmel. Wzięliemy Drancoeter wzgórze na północ-zachód od Bleugelhoek.

Eskaдры bojowe atakowały z wielkiem powodzeniem drogi, położone na tyłach nieprzyjaciela, zajęte licznymi wozami i kolumnami.

Jako zdobycze wczorajszego dnia walk zgłoszono dotychczas 6500 jeńców, po większej części Francuzów; wśród jeńców znajduje się i angielski i francuski komendant pułku.

Na południu od Somme wobec nieprzyjacielskich kontrataków nie mogliśmy utrzymać Villers-Bretonneux, do którego wtargnęliśmy. Dalsze silne kontrataki rozchwiały się

„Fern Andra w Częstochowie”

tuż na wschód od tej wsi w okolicy lasu i wsi Hangard, które wydarto nieprzyjacielowi. Liczba jeńców z tego odcinka bojowego wzrosła do 2400.

Między Avrd a Oise oprócz ognia, który ożywił się od czasu do czasu nie doniosłego.

Na zachodnim brzegu Mozeli kompanje saskie wzięły szturmem rowy francuskie i wtargnęły do Regnieville. Spełniwszy swe zadanie, powróciły z jeńcami do linii swoich.

Z innych terenów walk nie nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Przed kampanją zimową.

ZURICH, 26 | 4. „Italia” twierdzi, że między koalicyjnymi gabinetami szeroko omawiana jest sprawa zimowej kampanji. Postanowienie powinno na konferencji wersalskiej zapasać.

Hindenburg o zabezpieczenie granic.

BERLIN, 26 | 4. „Berliner Tageblatt” donosi: Na telegram wysłany do generała-marszałka polnego Hindenburga przez związek narodowo-liberalny Prus zachodnich, nadeszła następująca odpowiedź telegraficzna:

„Narodowo-liberalny związek Prus zachodnich może być przekonany, że nie zaniecham skutecznie wyściskującego zabezpieczenia strategicznego dla naszych kresów wschodnich.”

Gen. marszałek polny v. Hindenburg.

Początek 2 aktu.

BAZYLKA, 26 | 4. „Daily Mail” pisze: Od 48 godzin front nasz leży pod ogniem artylerji niemieckiej.

Zakończenie przesilenia w Austrii.

WIEDEN, 26 | 4. Kryzys parlamentarny zakończył się w sposób nieoczekiwany. Istotny powód kryzysu gabinetowego, którego szukać należy w manifestacji dwóch stronnictw w Izbie panów, oraz w ruchu epizodycznym posłów niemieckich, został obecnie usunięty.

Ukraińcy przeciw legionom polskim.

KIJOW, 26 | 4. „Kijowska Myśl” pisze: Na posiedzeniu wszechukraińskiego komitetu ziemiańskiego w ministerjum handlu oświadczył delegat guberni kijowskiej, że zasiewy dokonywane są od 2-oh tygodni, że jednak, równocześnie obywatela ziemscy rozpoczęli rozpowszechniać telegramy treści prowokacyjnej, zaś legjonści polscy zaczęli rekwirować zboże, bydło i t. d. Wszystkie te wydarzenia wywołują wśród włościan zaniepokojenie i zagrażają normalnemu biegowi zasiewów.

Przedstawiciel ministra rolnictwa odpowiedział, że w celu usunięcia legjonów polskich zarządzone już zostały odpowiednie środki aż do zastosowania siły zbrojnej.

Częstochowianiel! Kupujcie dziś „Motylki” na Kolonje letnie i pamiętajcie o jutrzejszym odczycie ks. Cz. Oraczkowskiego na rzecz tejże instytucji.

Zastój na froncie zachodnim.

Referent wojskowy „Vossische Ztg.” zamieszcza następujące uwagi o przerwie w działaniach na froncie zachodnim:

„W pewnych sferach społeczeństwa, które wychodziły widocznie z tego założenia, że nasza ofensywa na zachodzie doprowadzi w przeciągu dni 14 do zupełnej klęski koalicyji—nastąpiło zaniepokojenie wskutek chwilowego „zahamowania”. Nie ma jednak nic fałszywszego, nad tego rodzaju nastroje. Niemieckie naczelnictwo dowództwo zdawało sobie od początku jasno sprawę z ciężkich i długotrwałych walk, które nas czekają na zachodzie.

Nie powinniśmy się zanadto gorączkować. Pragniemy za cenę najmniejszych strat osiągnąć nasze cele a do tego potrzebne jest gruntowne przygotowanie.

Spółeczeństwo nie powinno się niecierpliwie. Powinniśmy wiedzieć, że naczelnemu dowództwu należy się zaufanie. Również w czasie zastój w działaniach wojennych nie powinniśmy się chwiać w wierze.

Najwyższe kierownictwo armji dokona swego.

Powinniśmy zdawać sobie sprawę z faktu, że front zachodni sięga od wybrzeża frandryjskiego, aż po Adriatyk i że obecny teren walk stanowi zaledwie małą część teatru wojny, którego centrum oporu stanowi Francja, ostaniana przez lewe skrzydło angielskie i prawie — włoskie.

Mamy więc do czynienia z milionami armjami, opatrzonymi w odpowiednią ilość amunicji, dział i innych materiałów wojennych.

Jest nadzwyczaj ciężkim zadaniem pokonać te armje milionowe. Można dokonać tylko o tego częściej.

Wskutek naszego ataku na szerokości 80 km. frontu. stworzyliśmy teren centralny dla ofensywy. Na tym terenie musiał nieprzyjaciel zgromadzić wszystkie siły, jakimi rozporządzał, musiał tu rzucić wszystkie strategiczne rezerwy i z tego powodu ogłocił z nich inne odcinki frontu, odległe od miejsca ofensywy centralnej. Nawet z Włoch sprowadzono posiłki do Francji.

Co słychać nowego?

Warunki pokojowe Japonji.
Według „Berliner Neueste Nachrichten”, „Nowy Wieczorny Czas” z da. 25 marca donosi, że dziennik japoński „Jorodzu Chodzu”, omawiając możliwość japońskich żądań pokojowych, jako minimum podał następujące warunki:

- 1) Zniesienie wszystkich koncesji niemieckich w Szantungu.
- 2) Niemcy wyrzekają się wszystkich wysp zajętych przez Japonję na oceanie Spokojnym.
- 3) Japonja obejmuje administrację i kontrolę kolei syberyjskiej.
- 4) Odszkodowanie wydatków wojennych.

5) Uznanie hegemonji Japonji w Chinach.

6) Władcywostok staje się wolnym portem.

7) Rosja wycofuje załogi swoje z Charbina, Nikolajewska itd.

8) Zniesienie ograniczeń co do wyhodowania japończyków do Australji i Afryki południowej.

9) Zniesienie wszelkich zarządzeń przeciwjapońskich w Stanach Zjednoczonych.

Jednolity front od Wenecji aż do Dunkierki.

Od morza do morza—tak zatytułowano najnowszy artykuł sytuacyjny w paryskiej gazecie „Victoire”. Rozwodzą się tam nad tem, że jednolity front włosko-francusko-angielski doszedł nareszcie do skutku, bo ciągnie się obecnie od Calais i Dunkierki aż do Wenecji. Zdaniem pisma francuskiego fakt ten posiada wysokie znaczenie głównie i przedewszystkiem moralne i polityczne, dopiero zaś w drugim rzędzie militarne.

Austrjacka żandarmerja na Ukrainie.

Z Wiednia donoszą, że służba bezpieczeństwa na Ukrainie składać się będzie z żandarmów, rekrutowanych ze wszystkich austriackich krajów koronnych.

Pokój oddzielny niemożliwy.

Z powodu incydentu, jaki wynikł między p. Clemencesu a hr. Czerninem, w „Figarze” z d. 6 kwietnia p. Alfred Capus, naczelny redaktor tego dziennika pisze, że pokój odrębny z jakimkolwiek poszczególnym mocarstwem nie jest już dziś dla koalicyji możliwy. Ani z Austrią, ani z Turcją, ani nawet z Bułgarią. W trwałość takiego pokoju nie można by woiem uwierzyć. Ludność pragnie pokoju, któryby ją zabezpieczył na długie dziesiątki lat przed okropnościami wojny. Tylko pokój ogólny, we właściwych warunkach zawarty, może ten cel osiągnąć.

Wolności zwierzę.

Po obaleniu w roku zeszłym caratu, wbrew temu co świat urzędowy straconiem w przepaść przez rewolucję tyranów przypuszczał, zaplanowała niestety w Rosji nie swoboda, lecz bezprzykadtana anarchja.

Powstał nie „wolności człowiek”, ale „wolności zwierzę”.

I zabrał się do niszczenia wszystkiego.

I rękami zbrodniczymi dziabek i ciemnych zgrał zaczął podkopywać wszystko.

Podkopywał i rozgrabiał.

A czego rozgrabiał nie mógł, zaczął palić i obracać w proch.

Wypowiedział więc walkę kulturze, najwyższe dobra i zdobycze ludzkości zdeptał brutalnie nogami, i z okrzykiem dziabek „precz z oświatą” (dolej gramotnyje), mrokami nocy zapragnął spowić nieszczęśliwy swój kraj.

Ze za to wszystko nikt inny tylko carat jest odpowiedzialny, że nie kto inny tylko ten zbrodniarz siał wieki całe wiatry, które dziś te hu-

Teatr „Apollo“ ul. P. Marji 12 | w Niedzielę 28 kwietnia

o g. 4 p. p.

„Wróg kobiet“

opereka E. Eyslera.

Balet p. Zielińskich.

o godz. 8 wiecz.

Tajemnice Haremu

opereka Walentinowa.

w Poniedziałek
29 Kwietnia

Księżniczka Czardasza

opereka
Kalmara.

rolę „Sylwy“ wykona p. C. Celińska.

Toć siebie niezadługo
Pochłonie ziemię czarna...

O nie płacz, biedna matko,
I nie łam serca trwożą;
Jasieńko wyzdrowieje,
Toć przecie mu pomoga.

Toć przecie go wyniosa
Na one kwietne błonie,
I słonka mu przychyła
Braterskie, dobre dlonie.

Stanisław Warta.

Ks. Cz. Oraczewski.

(Sylwetka jutrzejszego prelegenta).

Ciekawe chwile przeżywa współczesność nasza: przełomowy dokonywa się w jednostkach i całych narodach, przemiany trawia dusze i ciała nasze, powstają nowe organizacje bytu społecznego, nowe technienia myśli, nowe hasła i sztandary.

Wyczuwamy potrzebę przeistoczenia dotychczasowych warunków życia duchowego i umysłowego, takimi odświeżeniami pod każdym względem i mile przyjmujemy tych wszystkich, którzy niesą nam otuchę lub też nadzieję na lepsze „jutro“, wskazują idealny, by je realizować w życiu codziennym drogą samokształcenia i rozwoju harmonijnego „wszystkich władz jaźni człowieczej“.

Takim wyrazicielem idealizmu realnego, piewca życia radości i troski codziennej, życia wiary i nadziei, twórcą teorii zadowolenia wewnętrznej i równowagi ducha z ciałem, jest znany już w całym kraju młody filozof i uczony ks. Czesław Oraczewski. Podkład wiary w połączeniu z głęboką wiedzą i doświadczeniem wywołuje w poglądach tych dziwnie piękną harmonię Warszawa inteligentna miała go możność podziwiać w przedcenne tkanych, z barwnego słowa i głębokiej myśli filozoficznej i życiowej, przemówieniach w Sali Muzeum Handlu i Przemysłu. Srogiemu kapłanowi obrzucano niejednokrotnie kwiatami, co go oświecało, ale z drugiej strony było dowodem, że zasada przezeń głoszona była wyrazem tych tęsknot, które z głębin serc ludzkich w pewnym cieniu łach się dobywają na światło dzienne. Jego „Rozwój charakteru“ i „Jak się uczyć“ zdążyły już zająć tak czytelników, że księgarnie już drugi raz dzieła te drukują. Autor opracowuje obecnie obszerną trylogię filozoficzno-wychowawczą, w której rozwinięto hasło organizacji przez siebie nazwanej „Armją odrodzenia narodowego“.

Lublin i Łódź równą miarą witaly u siebie znakomitego mówcę i filozofa, którego odczyty ścigały w tych miastach rzesze inteligencji. To też przypuszczają należy, że i u nas w dniu 29 i 30 b. m. o godz. 6 wiecz. salę „Odeonu“ wypełnią po brzegi ci, którzy pragną dźwigać w życiu, choć w trudach i ukojenia w smutkach.

Składajcie ofiary na T-wo Opieki nad bezdomn. dziećmi.

KRONIKA.

Z Rady miejskiej.

P. Nazimble, sekretarz Rady miejskiej zgłosił przedyjm. swą dyktando, wobec czego do Rady wezwano zastępcę r. N. p. M. Katajewski, zastępcę sekretarza Rady zastępcę radnego J. Skalmierskiego.

Na kursa administracji.

Osoby, które są już zapisane lub pragną zapisać się na kursa średniej administracji, które miały być otwarte w Częstochowie, zechcą zgłosić się do księgarń p. A. Egera, ul. Panny Marji nr. 11 w możliwie najkrótszym czasie.

Dziecko! — to nasz cel.

Nie ustały głosy i ofiary „na śniadania dla dzieci“, które już wyniosły 10000 zł., a tu nowy „Znaczek“, nowa karota, nowe wyciąganie ręki po jałmużnę.

Tak, amuzają nas do tego warunki życia, wszechstronność potrzeb dziecka, opiekany stan finansowy instytucji, których chciała działać, pragnęły żyć, a nie ma za co.

Przypominamy dziś barwnego „Motylka“, wyciągamy worek księgarski, do Ciebie przechodniu, byś padeł weń grosik, choć wdowi, byś ofiarował, to co Ci zbywa. Dziecko uzdrowione przez pobyt na świeżym powietrzu, wzmacnione przez zdrowy pokarm złoży Ci podjęcie po letnich wywczasach, gdy przyjadzie do murów miasta czerstwe i ramiane, pełne świeżości naszych ogrodów pól i lasów. Przyleci, jak ten barwny motyl, by rozwałczyć zartreskane czuła, by rozbarszać przeczartę pesymizmem szcra i ożywić to, co zamierło, co stauchniało, co w obłądnym mroku się kryje!

Daj grosik, daj dwa, a Bóg Ci za to zapłaci, Ojczyzna. Cię za swą przysną, a los w nagrodę powołanie zżarzy.

Za zarząd Kolonii letnich.

Ks. B. Kneblewski.

Działalność „Motyli“.

Komitet działalności sprzedaży „Motyla“ w Kolonii letniej prosi kwaterantki o zakwaterowanie się o wybranej przez siebie godzinie do biura (opieka p. Kozankiewicz) po woreczek, znaczek i legitymację.

Dziury przy stolikach przed kościołami są następujące: Pod Jasną Górą: 9—11 p. Płasecka, 11—1 p. Wasilowska. U Marjańskich: 9—11 p. Wębrówka, 11—1 p. Charłamałowicza. U św. Zygmunta: 9—11 p. Chochołowa, 11—1 p. Łękażowska. U św. Reginy: 9—11 p. Łękażowska, 11—1 p. Rejmanowa. Dziury w biurze „Motyla“ — stałe pp. Kozankiewicz i P. Zygmondki. — Od 8—10 pp. Wasilowska, Ebert Antoni; 10—12 pp. Bułłowa, A. Franke; 12—2 pp. Solertina, Troczyńska; 2—4 pp. Wębrówka, Franke; 4—7 pp. Charłamałowicza, Rejmanowa i Łękażowska.

Z Kąkowa.

Dnia w niedzielę 28 b. m. o g. 2 popoł. w lokalu starej szkoły fabrycznej odbędzie się Ogólne doroczne

Taksę 1 w gablocie Laborza.

Dentysty Stefana Barylskiego

ul. Panny Marji Nr 49.

Wszelka porada bezpłatnie

Wyjęcie zęba 2 m.

„ bez bólu 3 m.

Plomba cementowa lub

miedziana z leczeniem 5 m.

Plomba srebrna lub

porcelanowa z leczeniem 6 m.

Ząb sztuczny w kauczuku 10 m.

Korona 30 m.

zebranie Członków Rakowskiego-Tow. Poż. Oszczędn.

Misjonarze w okolicy.

W tych dniach Jawisz w Mstowie trzech misjonarzy Jezuitów z Krakowa.

Dzisiaj zebranie stróżów.

Dzisiaj w niedzielę 28 b. m. o godz. 1 i pół po poł. w sali „Ogniska Robotniczego“ odbędzie się zebranie wszystkich stróżów, w celu obmyślenia środków polpszenia ich bytu. Praw wejścia mają tylko stróżowie.

Wszystko na czwartek, piątek i dzień i jej oświata.

W dniu 12 maja odbędzie się sprzedaż znaczka na „Samopomoc“ wszystkich szkół średnich w Częstochowie, a w obydwu dni Zielonych Świąt zapowiedziana jest kwesta majowa na Macierz szkolną.

Z życia robotniczego.

W ciągu ubiegłych dni wyjechało do robót polnych w Prusach około 110 ludzi z okolicy Częstochowy.

Do związku stowarzyszeń.

Dowiadujemy się, że Stow. „Jedność“ postanowiło przystąpić do tworzącego się w Częstochowie Związku stowarzyszeń polskich. Przykład tej wielce rozgałęzionej w naszym mieście kooperatywy zachęci zapewne inne instytucje do zainteresowania się związkiem stowarzyszeń.

Dzisiaj opereka w „Apollo“.

Dzisiaj w niedzielę 28 b. m. o g. 4 po poł. „Wróg Kobiety“ — opereka. Przedstawienie to po senach zniożnych. Wieczorem o godz. 8 po raz pierwszy w Częstochowie „Tajemnice Haremu“ — opereka w 3 aktach Walentinowa.

W poniedziałek 29 b. m. nowość „Księżniczka Czardasza“.

We wszystkich przedstawieniach udział całego towarzystwa.

Bilety wcześniej nabywać można w kasie teatru od godz. 11 rano do 1 i od 6 do 1. fca przedstawienia.

Pożar.

We wsi Wydra w gm. Grabówka wybuchł pożar. Spłonęły dwie zagrody.

Z „Paryskiego“.

Teatr „Paryski“ demonstruje dramat w 5 aktach p. t. „Samosąd“ w roli głównej Ellen Richter. Programu dopełnia legenda „Burza morską“.

Z „Odeonu“.

W teatrze „Odeon“ jest obecnie demonstrowane „Drugie Ja“ dramat w 4 aktach w roli gł. Harrison i „Noc karnawałowa“ farsa w 4 częściach w rolach Hana i Weise.

Listy do Redakcji

Szanowny Panie Redaktorze!

Każdy umieszcił w najbliższym numerze s. ego poczytnejszego pisma list treści podobnej, za co składamy Ci z góry serdeczne i Bóg zapłaci!

Powołując się na umieszczoną w Nr 74 „Gońca Cz.“ wzmiankę p. t. „Z ochem fryzjerów i golarzy“, opatrzoną podpisami starszego i młodszego tegoż ochu, oświadczyliśmy niniejszym, że przed kilkoma tygodniami podjęliśmy akcję ekonomiczną dla poprawy bytu wszystkich

pracowników fryzjerskich. Ówczesne żądania przez nas wystawione zostały zagwarantowane własnoręcznymi podpisanymi naszymi chlebodawców. Jednocześnie wywalczyliśmy sobie między innymi punktami, 10-cio godzinny dzień roboczy, od 8 rano do 7 wieczorem z godziną przerwą obiadową, przeto pretestujemy wobec wystąpienia i napaści przeciwko nam i nazywaniu ogółu pracowników jednostkami, dopuszczającymi się terroru w sprawie zamykania zakładów w godzinach nieodpowiednich.

Jesteśmy zorganizowanym związkiem zawodowym i dlatego występujemy dla obrony naszych interesów zupełnie świadomie i nadal będziemy stać na straży takowych.

Z poważaniem
Związek zawodowy pracowników fryzjerskich w Częstochowie
następują podpisy.
Przewodniczący M. Gieldowski.
Sekretarz S. Moszkowicz.

Jeszcze o Stow. Lokatorów w Częstochowie.

Szanowny Panie Redaktorze! W najbliższej kwestii podwyższenia komornego w czasach obecnych, prócz lokatorów, zabrał głos i Stow. wł. nieruchomości, które wyjaśnia, że w częstochowskim Stow. wł. nieruchomości, kwestja podwyż-

szczenia lokatorom komornego, nigdy nie była omawiana!

Na skutek tego oświadczenia, niżej podpisany informował się u członka wspomnianego Stow. i stwierdził, że formalnie na porządku dziennym kwestja ta rozpatrywana nie była. Jednakże znowa kamieniczników w celu podwyższenia komornego i masowego rugowania lokatorów, nie gdzieindziej miała miejsce, tylko w siedzibie Stow. wł. nieruchomości, a za motyw tej znowy, posłużył fakt, że żydzi w swoim Stow. wniosek taki uchwalili.

Mój rozmówca dodał, że on sam popierał wniosek podwyższenia do pewnego stopnia komornego lokatorom, jednakże nieprzyrzeczał, iż właściciele domów, tak bardzo się zagalopują. Tyle o Stow. wł. nieruchomości, teraz należy oczekiwać co powiedzą ci do których sprawa poruszona przez lokatorów bezpośrednio się odnosi.

Racz przyjąć itd.
Z poważaniem
M. Misforowski.
Częstochowa, 26 IV—18.

Z Sosnowca.
Niekiedy dawni urzędnicy kolei warszawsko-wiedeńskiej dostali zawiadomienie od władz niemieckich

kolejowych, aby zgłaszali się do obywateli posad. Urzędnicy przypuszczają, że idzie tu o służbę ruchu, któraaby mogła zająć stanowiska odpowiedzialne nie tylko tu, ale i na kolejach ukraińskich.

Dzieło nie może być piękne, jeżeli nie jest sprawiedliwe, nie może być sprawiedliwe, jeżeli nie jest oparte na prawdzie.
Józef Addison.

DR. STEFAN KON
A. i sz. Ginekolog
powrócił. Przyjmuje od 9-11 rano i od 3-5 po południu ul. Panny Marji Nr. 31 II piętro od frontu.

Najpewniejszą gwarancję wypłaty wygranych daje
Polska Loteria Klasyczna
H. G. O.
suma wygranych 6.440.000 mk.
Ciągnięcie IV klasy 1 i 2 maja
Losy do nabycia u **K. Krakowickiego**
Skład Win ul. Panny Marji 24.

Do sprzedania kapusta kwaszona na pu-
dy Warszawska 109. 383—

Bank Handlowy w Warszawie
Oddział w Częstochowie
zawiadamia, że począwszy od dnia 1 MAJA r.b. kasa i biura Banku czynne będą
od godz. 9-iej do 1-iej po południu.
i od godz. 3-iej do 4-iej po południu. 0125—

Ważne dla Pań
Nowo zorganizowany Zarząd Dźwigni poleca sklep i pracownię na miejscu
pod nowem Kierownictwem
wykonując wszelkie zamówienia w zakres Krawiecczyny wchodzące według najświeższych żurnali solidnie, prędko po cenach przystępnych.
0119—
Zarząd Dźwigni.

Największe Szanse
Zatwierdzona przez Departament Skarbu Królestwa Polskiego
Polska Krajowa Loteria Klasyczna
R. G. O.
Suma wygranych **6,440,000**
Wielka wygrana 500,000 marek
Ciągnięcie IV-iej klasy 1 i 2 maja 1918 roku.
Bilety do nabycia u p. Pruszkowskiego ul. P. Marji 26.

Rada Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu
niniejszym zawiadamia członków Towarzystwa że dnia 12 maja 1918 r. o godz. 4 po poł. w lokalu Towarzystwa ul. P. Marji 18 odbędzie się zwyczajne ogólne zebranie Reprezentantów Towarzystwa z następującym porządkiem dziennym:
1) Zagajenie zebrania przez Członka Rady Towarzystwa. 2) Wybór przewodniczącego ogólnego zebrania. 3) Zatwierdzenie bilansów za 1914, 1915, 1916, 1917 lata oraz r-ku zysków i strat. 4) Określenie budżetu na 1918 r. 5) Kwestja wyborów reprezentantów. 6) Wybory władz Towarzystwa. 7) Wnioski Członków, o ile będą złożone Zarządowi i porządku przez Ustawę przewidzianym.

W razie nieprzybycia 1/3 ogólnej liczby reprezentantów, zebranie stosownie do § 38 U. stawy odbędzie się dnia 26 maja r. b. o tej-że godzinie i w tym-że lokalu z porządkiem dziennym w pierwszym terminie oznaczonym, przyczem bez względu na ilość przybyłych osób, zebranie będzie uważane za prawomocne.

Las Sosnowy i Dębowy gruby, 830 morgi oraz tartak parowy o sile 60 koni do sprzedania. Wiadomość J. Polak Jasnogórska 18 w Częstochowie.
Mobili garnitur szafy, stoły, krzesła, biurka, komoda, otomana, kredens, łóżka, ulica Panny Marji Nr. 12 398—
Potrzebna stróżka od 1-go maja saraz Kościuszki Nr. 53. Nr. 369—

Ważność kuponów.
W tygodniu od 29-go kwietnia do 4-go maja b. r. obowiązują następujące kupony karty żywnościowej serji E.
Nr. 11. za 4 luty sody krystalicznej za 5 fen.
" 12. " 1/2 funta mydła szarego " 2-20 fen.
" 13. " 2 pud. zapalek " 22 " "
" 14. " 1/2 funta kaszy jaglanej " 90 " "
" 15. " 1/2 funta kaszy tatarsz. " 50 " "
" 16. " 1/2 fun. kawy słodowej " 1.30 " "
" 17. " 1 lut kawy palonej " 60 " "
" 18. " 1 lut herbaty " 1.30 " "
Karty rodzinnej serji „C“
" I " 1/2 funt masła za 1.90-fen.
" II " 1/2 funta cykorji " 60 fen.
" III " 500 gramów proszku mlyanego za mk. 0.95 fen.
" IV " 1 korzec pospółki
" V " 3 pudy drzewa ciętego z pieńków
" VI " 1 funt mięsa pg. gatunku
Nadal obowiązują aż do odwołania kupon: Nr. XV karty rodzinnej serji „C“ na 1/2 korca węgla orzech

S O L
Skutkiem podrożenia cena soli podwyższona zostaje od dnia 29 b. m. do 20 fenigów za funt.

MIĘSO.
Jutro we wszystkich jatkach odbywać się będzie sprzedaż mięsa na kupon Nr. VI karty rodzinnej.

Ofiary.
W rocznicę urodzin s. p. Dr. Wł. Biegadskiego dla Główny do rozporządzenia Rady G. O. składa Rodzina rb. 10 kwit 193—
Na Bezdomne dzieci Jerzyk R. mk. 8 kw. 192

Polecam Podeszwy drewniane i sandalki
sprzedaż hurtowa i detaliczna
ulica Kościuszki 26 28

Kupię całą bibliotekę lub pojedyncze książki Wład. Jasnogórska 19 Wójcik 394—
Kupię szafę sklepową, eszkloną w dobrym stanie Wiad. ul. P. Marji 27 w owoce 395—
Od 1-go lipca różne lokale do wynajęcia 6-7 pokoje lub 2 pokoje z kuchnią ul. Panny Marji 60 357—
Kozę kupię ul. Mickiewicza 18 u stróżki 396—
Reparacja czapek specjalnie u rzemieślników Ceny bardzo przystępne. Szajkowski Stary Rynek 30.
Potrzebny czeladnik farbiarski i chłopic do praktyki w pracni chemicznej i farbiarni i zgłaszać się do A. Heiniger fabryka na Zaciszu

Teatr „PARYSKI” ul. Panny Marji № 19

Program od piątku do niedzieli 29-go kwietnia włącznie.

SAMOSĄD

Głośny dramat życiowy w 5-ciu wielkich częściach. **Ellen Richter** w roli głównej.

Nad program:

BURZA MORSKA Legenda.

Muzyka: Sekstet Artystyczny
— Szczegóły w programach —

Ceny miejsce zwykłe.

Dla dzieci wejście wzbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji № 27.

Program od niedzieli 28-go do czwartku 3 maja

DRUGIE JA

Wielki, wspaniały, podwójny program!

Nieporównany, pod względem treści i wykonania dramat w 4-ch aktach.

W roli głównej sława wszechświatowa, słynny

Harrison.

(Waldemar Psylander.)

NOC KARNAWAŁOWA

Pełna humoru i komizmu farsa w 4-ch aktach ze słynną

HANNI WEISE

w roli głównej.

Ze względu na długość programu — początek ostatniego przedstawienia o godz. 9-jej wieczorem.

Dla dzieci wejście wzbronione — — — Ceny miejsce zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach.

SOLEC

Zakład Wód Mineralnych siarczano-słonnych, kąpieli błotnych i lecznica fizykalno-dietetyczna pod kierunkiem lekarskim **dr. med. St. Kelles-Krauz.**

Sezon od 20 maja do 20 września.

Choroby skutecznie leczone w Solcu: Reumatyzm, artretyzm, przymiot, choroby skórne, choroby nerwowe i t. p.

Ceny utrzymania niższe niż w innych miejscowościach kraju.

Dojazd przez st. kolej. Kielce, skąd szosą dorożkami lub samochodami rządowymi z Kielc do Buska i dalej kołmi do Solca. Od strony Galicji lub gub. Lubelskiej przez stację kol. galicyjskich Szczucin, skąd 15 wiorst do Solca. Prospekty i informacje wysyła gratis Zarząd Solca (poczta Stopnica ziemi Kieleckiej):

w Warszawie p. Fr. Jakubowski Al. Jerozolimskie 93 m. 8. 004-

Towarzystwo Pożyczkowo Oszczędnościowe
„OZĘSTOCHÓWKA” ulica Panny Marji Nr. 67.
WYDAJE POŻYCZKI za poręczeniem, pod zastaw
jak również pod zabezpieczenie **HIPOTECZNE** 0107-

Teatr „LUDOWY”
ul. Krakowska № 13.

W niedzielę dnia 28 kwietnia r. b.
Na cel dobroczynny
PODRÓŻ

po Warszawie

Opieretka komiczna w 7-ku obrazach
przez Fel. Schobera muz. A. Sonnenfelda
Orkiestra własna.

Ceny miejsc od 60 fen. do 2 marek.

Początek o godzinie 5^{1/2}, po południu,
koniec o 9^{1/2} wieczorem.

Bilety nabywać można przy kasie od
godziny 3-ciej po południu.

Stanisław Gawroński

P. Adwokat. Przystań.
Częstochowa, ul. Jasna 41
(d. P. Buchacza) m. 3.

Przyjmuje w poniedziałki i piątki
w godzinach rannych i od 1-jej
do 4-jej. 052-

Fabryka Cukrów

p. f. Bonbons de Varsovie
MIECZYSLAWA WEBERA

Częstochowa ul. Panny Marji № 29.

Poleca znane ze swej dobroci wyroby
Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

(Nowości!) Irys prawdziwe śmietankowe.

Pierwszy w Częstochowie chrośnojański skład,
kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pla-
nina, maszyny do szycia i t. p. po cenach u-
miarkowanych, oraz poleca oskowiite umebło-
wanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji
73. obok parku. 1186-

5 pokoi kuchnia wszelkie wygody do wynaj-
ęcia od 1. Lipca r. b. Żelazna 11. 384-

Zgubiono kwit lombardu kasy Pożyczko-
wo-Oszczędnościowej Nr. 38797. 386-

O nowej metodzie leczenia chorób płucnych.

Wewnętrzna terapia wzbogaciła się nowym środkiem leczniczym przeciw chorobom płucnym, a mianowicie, **wy-
naleziony** został preparat pod nazwą „Fagosol” który po należytem wy-
próbowaniu w klinikach i szpitalach znalazł natychmiast wśród ogółu za-
stosowanie. Przekonano się bowiem, że „Fagosol” wywiera dodatni wpływ na wszelkie przejawy, towa-
rzące tuberkulozę (suchotom) płuc, i że jest absolutnie nieszkodli-
wy dla przewodu pokarmowego. Prócz specyficznego działania na gruczoł „Fagosol” z wymienni-
tym wynikiem stosowany jest przy bronchicie, astmie, koklusu influen-
zie oraz leczy wszelkie zastarzałe kaszle i katary płuc. Można przyto-
czyć tysiące wypadków, w których chorzy płucni tylko dzięki „Fago-
solowi” powrócili do zdrowia. Lekarze na mocy doświadczeń orzekli, że „Fagosol” jest bardzo cennym nowym środkiem przeciw chorobom płucnym, wobec czego stosować na-
leży „Fagosol” szczególnie w tych wypadkach, gdy trzeba działać szyb-
ko i energicznie. „Fagosol” dostać można we wszystkich aptekach i składach materiałów aptecznych.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.
Wynajmowanie zębów. Piombry
Laboratorium zębów sztucznych.
codz. od 8-1 i 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Jest świeże mięso końskie i wędliny ul. Kra-
kowska 48. 393-

Do sprzedania drzewo budowlane w ko-
snach, żerdzie, sstangi mularskie i pałki
do drzewek ul. Barbary 45.

Świec z mieszaniami i piekarnia do wynaj-
ęcia od 1-go Lipca Komociński 1 389-

Zgubiono kwit lombardu kasy Pożycz-
ko-Oszczędnościowej Nr. 37787.

Redaktor i Wydawca **F. D. Wilkoszewski.**

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”